

درنامه جامع

سیستم های طببه بندی اطلاعات سلامت

تدوین:

مصطفی کمالی

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه

صدیقه کمالی

کارشناس مدارک پزشکی

سرشناسه	: کمالی، مصطفی، ۱۳۶۴-
عنوان و نام پدیدآور	: درسنامه جامع سیستم های طبقه‌بندی اطلاعات سلامت/ گردآوری و تدوین مصطفی کمالی، صدیقه کمالی.
مشخصات نشر	: تهران: سایه سلامت، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۲ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۷۷-۳۴-۰ / ۵۶۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: بیماری‌ها — رده بندی
موضوع	: Nosology :
موضوع	: بیماری — رده‌بندی — شماره های رمز
موضوع	: Nosology-- Code number :
موضوع	: تشخیص پزشکی
موضوع	: Diagnosis :
شناسه افز	: کمالی، صدیقه، ۱۳۵۷ -
رده‌بندی کنگ	: RB1115/ک۸۵۴۱۳۹۷ :
رده‌بندی یویی	: ۶۱۶/۰۰۱۲ :
شماره کتابشناسی	: ۵۵۵۱۴۰ :

www.ketab.ir

- عنوان: درسنامه جامع سیستم های طبقه‌بندی اطلاعات سلامت
- نویسندگان: مصطفی کمالی، صدیقه کمالی
- ناشر: سایه سلامت
- نوبت چاپ: اول - بهار ۱۳۹۹
- قطع و تعداد صفحات: ۱۸۲ صفحه رحلی
- شمارگان: ۲۵۰۰ نسخه
- بها: ۵۶۰۰۰ تومان
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۷۷-۳۴-۰

کلیه حقوق برای مولفان محفوظ است و هرگونه تکثیر به هر شکل بدون اجازه مولفان و ناشر ممنوع می باشد و پیگرد قانونی دارد

آدرس ناشر: تهران، کارگر شمالی، فرصت شیرازی، پلاک ۲۴. تلفن ۶۶۵۹۷۸۴۷

مقدمه:

همان طور که می دانیم گردآوری، سازماندهی و طبقه بندی اطلاعات سلامت یکی از مهمترین فعالیت هایی است که در حوزه مدیریت اطلاعات سلامت انجام می شود، چرا که با استفاده از سیستم های طبقه بندی اطلاعات سلامت و تبدیل اطلاعات پرونده های پزشکی بخصوص تشخیص ها و اقدامات درمانی به کدهای استاندارد می توان اطلاعات موجود در یک مرکز مراقبت سلامت را به سهولت طبقه بندی و بازیابی کرد.

هدف اصلی کتاب حاضر این است که منیعی مناسب برای یادگیری نکات اصلی و مروری جامع بر مباحث اصلی سیستم های طبقه بندی اطلاعات سلامت باشد. برای رسیدن به این هدف سعی شده است که مفاهیم و نکات اصلی بصورت دسته بندی شده در ۹ فصل نگارش شود. در فصل اول به کلیات سیستم های طبقه بندی اطلاعات سلامت پرداخته شده است. در این فصل مباحث مقدماتی مربوط به کدگذاری مطرح شده است. در فصل دوم انواع کتب کدگذاری بیماری ها معرفی شده است. فصل سوم شامل آشنایی با طبقه بندی بین المللی بیماری ها است که در فصل چهارم به صورت اختصاصی فصول کتاب ICD-10 همراه با بلوک ها و زیررده های آنها شرح داده شده است. در فصل پنجم خانواده طبقه بندی بین المللی بیماری ها معرفی شده است. شامل انواع کتب تخصصی در این زمینه می باشد. فصل ششم کتاب اشاره به مهمترین انواع کتب طبقه بندی اقدامات درمانی دارد. فصل هفتم توضیحات مربوط به کتب طبقه بندی مراقبت اولیه ارائه شده است. فصل هشتم شامل کتب طبقه بندی بازپرداخت می باشد و در نهایت فصل نهم کتاب هم شامل معرفی مختصر در خصوص کدگذاری علل مرگ و میر می باشد. لازم به ذکر است افرادی که نیاز به اطلاعات بیشتر در خصوص این مباحث دارند می توانند به کتب رفرنسی که در انتهای کتاب معرفی شده است مراجعه نمایند. همچنین خوانندگان گرامی می توانند جهت دسترسی به سوالات آزمون های گذشته وزارت بهداشت کتاب «بانک جامع سوالات سیستم های طبقه بندی اطلاعات سلامت» که توسط اینجانب به نگارش در آمده است مطالعه نمایند. در این کتاب کلیه سوالات آزمون ها در سه بخش کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتر تخصصی تنظیم شده است.

علی رغم نهایت دقت در گردآوری و تدوین کتاب، طبیعتاً این مجموعه عاری از خطا نخواهد بود، از این رو از خوانندگان گرامی درخواست می شود نظرات و پیشنهادات خودشان را از طریق رایانامه man.ali.in.2011@gmail.com بنده در میان بگذارند. در پایان امیدوارم مطالب این کتاب مورد مقبول خوانندگان گرامی واقع شود.

موفق و سرشار باشید

مصطفی کمانی

زمستان ۱۳۹۷

فهرست مطالب

۱۵	فصل اول: کلیات سیستم‌های طبقه‌بندی اطلاعات سلامت
۱۷	تعاریف کد، کدگذاری و کدگذار
۱۷	کاربردهای کدگذاری
۱۷	مزایای کدگذاری داده‌های پزشکی
۱۷	ویژگی‌های یک سیستم طبقه‌بندی مناسب
۱۸	تفاوت سیستم طبقه‌بندی و نامگذاری
۱۸	تجزیه و تحلیل داده‌های بالینی توسط پزشک
۱۹	ویژگی‌ها و جزئیات شرح تشخیص
۲۱	انواع روش‌های کدگذاری بر اساس روش آنالیز اطلاعات
۲۱	کدهای اضافی اختیاری
۲۲	تشخیص‌های محتمل و علائم و نشانه‌های احتمالی
۲۲	کدگذاری وضعیت‌ها، علائم و یافته‌های غیرعادی و شکوک، و وضعیت‌های غیر بیماری
۲۳	تعریف Rule Out or R/O
۲۳	تعریف Ruled Out
۲۳	علل تماس با خدمات بهداشتی به عللی غیر از بیماری
۲۳	وضعیت‌های متعدد (Multiple Conditions)
۲۴	کدگذاری وضعیت‌های متعدد
۲۴	قوانین انتخاب مجدد تشخیص اصلی
۲۷	وضعیت‌های ناشی از علل خارجی
۲۷	کدگذاری علت‌های خارجی بیماری‌ها
۲۸	کدگذاری پیامدهای بعدی یا Sequela
۲۸	کدگذاری پیامدهای وضعیت‌های مشخص
۲۹	دستورالعمل کدگذاری حالت‌های حاد و مزمن
۲۹	کدگذاری عوارض بیماری‌ها و اقدامات درمانی و تشخیصی
۲۹	کدگذاری رده‌های ترکیبی (Combination Codes)
۳۰	کدگذاری وضعیت‌های دارای سیستم ستاره و خنجر
۳۱	فصل دوم: انواع کتب نامگذاری بیماری‌ها
۳۳	CMIT
۳۳	GMDN
۳۴	IND

۳۵	.....INO
۳۵	.....LOINC
۳۶	.....Med-DRA
۳۶	.....MOTNAC
۳۷	.....RxNorm
۳۷	.....SNAI
۳۷	.....SNDO
۳۸	.....SNOAPAD
۳۸	.....SNODERM
۳۸	.....SNOMED
۳۹	.....SNOMED-RT
۳۹	.....SNOMED-CT
۴۱	.....SNOP
۴۱	.....SNOVET
۴۱	.....SNVDO
۴۱	.....UMDNS
۴۲	.....WHO-ART
۴۲	.....محدودیت‌های سیستم‌های نامگذاری

فصل سوم: آشنایی با طبقه‌بندی بین المللی بیماری‌ها ۴۳

۴۵	.....تاریخچه طبقه‌بندی بین المللی بیماری‌ها (ICD)
۴۶	.....آشنایی با کتاب ICD-10
۴۶	.....پذیرش ICD-10 در کشورهای مختلف
۴۶	.....معرفی جلد‌های کتاب ICD-10
۵۲	.....آشنایی با ICD-10-CM
۵۳	.....آشنایی با ICD-11

فصل چهارم: معرفی فصول کتاب ICD-10 ..... ۵۵

۵۷	.....معرفی فصل اول ICD-10: بیماری‌های عفونی و انگلی خاص
۵۸	.....معرفی فصل دوم ICD-10: نئوپلاسم‌ها
۶۲	.....معرفی فصل سوم ICD-10: بیماری‌های خون و اندام‌های خون‌ساز و اختلالات خاص مکانیسم ایمنی
۶۳	.....معرفی فصل چهارم ICD-10: بیماری‌های غدد مترشحه داخلی، تغذیه‌ای و متابولیکی
۶۴	.....معرفی فصل پنجم ICD-10: اختلالات رفتاری و روانی

۶۶	معرفی فصل ششم ICD-10: بیماری‌های سیستم عصبی
۶۷	معرفی فصل هفتم ICD-10: بیماری‌های چشم و ضmann آن
۷۰	معرفی فصل هشتم ICD-10: بیماری‌های گوش و زائده ماستوئید
۷۱	معرفی فصل نهم ICD-10: بیماری‌های سیستم گردش خون
۷۴	معرفی فصل دهم ICD-10: بیماری‌های دستگاه تنفسی
۷۵	معرفی فصل یازدهم ICD-10: بیماری‌های دستگاه گوارش
۷۶	معرفی فصل دوازدهم ICD-10: بیماری‌های پوست و بافت زیر جلدی
۷۹	معرفی فصل سیزدهم ICD-10: بیماری‌های سیستم عضلانی اسکلتی و بافت همبند
۸۱	معرفی فصل چهاردهم ICD-10: بیماری‌های دستگاه تناسلی- ادراری
۸۳	معرفی فصل پانزدهم ICD-10: حاملگی، زایمان و دوران نقاسی
۸۸	معرفی فصل شانزدهم ICD-10: وضعیت‌های خاص با منشأ پیش از تولد
۹۰	معرفی فصل هفدهم ICD-10: بدشکلی‌های مادرزادی، تغییر شکل‌ها و ناهنجاری‌های کروموزومی
۹۱	معرفی فصل هجدهم ICD-10: نشانه‌ها، علائم و یافته‌های غیرطبیعی بالینی و آزمایشگاهی
۹۵	معرفی فصل نوزدهم ICD-10: آسیب‌ها، مسدودها، مدیر پیامدهای ناشی از علل خارجی
۱۰۲	معرفی فصل بیستم ICD-10: علل خارجی ناخوشی و مرگ
۱۰۹	معرفی فصل بیست و یکم ICD-10: عوامل تاثیرگذار بر وضعیت‌های بهداشتی و تماس با مراکز بهداشتی
۱۱۲	معرفی فصل بیست و دوم ICD-10: کدها برای اهداف خاص
۱۱۳	فصل پنجم: آشنایی با خانواده طبقه‌بندی بین المللی بیماری‌ها
۱۱۵	خانواده طبقه‌بندی بیماری‌ها و مسائل سلامت (FIC)
۱۱۶	ICD-DA
۱۱۷	ICD-NA
۱۱۸	ICECI
۱۱۹	ATC/DDD
۱۲۰	ISO9999
۱۲۱	ICNP
۱۲۱	ICD-R&O
۱۲۲	ICID
۱۲۲	NOC
۱۲۲	ICHHD
۱۲۳	ICSD
۱۲۳	NCECI

۱۲۴	ICIDH
۱۲۵	ICF
۱۲۷	ICF-CY
۱۲۸	DSM
۱۲۸	CDDG
۱۲۹	DCR-10
۱۳۱	ICD-O
۱۳۴	ICC
۱۳۴	RCC

فصل ششم: انواع کتب طبقه‌بندی اقدامات درمانی

۱۳۹	ICPM
۱۴۰	ICD-9-CM
۱۴۱	ICD-10-PCS
۱۴۳	CCI
۱۴۴	ACHI
۱۴۴	CCAM
۱۴۵	HCPCS
۱۴۶	ICHI
۱۴۶	ICPC
۱۴۸	NCSP
۱۴۹	OPCS-4
۱۵۰	NIC

فصل هفتم: انواع کتب طبقه‌بندی مراقبت اولیه

۱۵۲	ICHPPC
۱۵۳	ICD-10-PHC
۱۵۳	RFEC
۱۵۴	RFV/ RVCS

فصل هشتم: انواع کتب طبقه‌بندی بازپرداخت

۱۵۷	APGs
۱۵۷	AVG
۱۵۷	CPT

۱۵۹	DRGs
۱۶۱	PM-DRG
۱۶۱	AP-DRG
۱۶۱	APR-DRG
۱۶۲	AN-DRG
۱۶۴	نظام گلوبال در ایران
۱۶۵	RBRVS
۱۶۵	RUGs
۱۶۷	فصل نهم: آشنایی با کدگذاری علل مرگ و میر
۱۶۹	علل مرگ و میر
۱۶۹	علت زمینه‌ای مرگ
۱۶۹	فرم بین‌المللی گواهی پزشکی علت مرگ
۱۷۰	قانون عمومی و قوانین انتخاب علت زمینه‌ای مرگ
۱۷۲	گواهی فوت دوره پری‌ناتال
۱۷۳	قوانین کدگذاری گواهی فوت دوره پری‌ناتال
۱۷۴	استانداردها و احتیاجات گزارش‌دهی مرگ و میرهای دوره‌های جنین، پری‌ناتال، نوزادی و کودکی
۱۷۵	میزان‌ها و نسبت‌های مرگ و میرهای دوره‌های جنینی، پری‌ناتال، نوزادی و کودکی
۱۷۷	استانداردها و احتیاجات گزارش‌دهی برای مرگ و میرهای مادری
۱۷۷	نسبت‌ها و میزان‌های مربوط به مرگ و میر مادری
۱۷۹	فهرست منابع